

Fókuszban: az anyaság

INTÉZMÉNY:

Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesület (Miskolc)

KOORDINÁTOR:

KISHONTHY-KARDOS RITA

2011 tavaszán nyitották meg Észak-Magyarország első civil anyaközpontját, a Holdam udvart, majd a Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesület nemsokára bekapcsolódott egy 11 ország partnerségével megvalósuló Grundtvig tanulási kapcsolat projektbe. Az egyesület és az anyaközpont működéséről, felépítéséről, szellemiségéről Kishonthy-Kardos Ritával, az egyesület társelnökével beszélgettünk.

Hogyan zajlottak le ezek az események az egyesület életében?

2007-ben hoztuk létre a Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesületet, alapvetően az anyaság és a nőiség megélésének támogatására. Ekkor még a várandósság és a szülés témája volt fókuszban, aztán ahogy kezdtek a gyermekeink növekedni, előtérbe kerültek a gyermeknevelés és a munkába való visszatérés problémái. Két évvel később részt vettem az Anyaközpontok Nemzetközi Konferenciáján Szlovákiában, a MINE (Anyaközpontok Nemzetközi Hálózata) szervezésében, ott találkozhattam a mi közösségünkéhez hasonló szellemiségű nőkkel a világ minden tájáról, és nagyon fontosnak gondoltam, hogy csatlakozzunk. Akkoriban *azon dolgoztunk, hogy legyen egy saját helyünk, egy anyaközpontok elvei alapján működő közösségi terünk*. Ezeket anyák tartják fent önerőből a világ minden táján, Afrikától Amerikán át Európáig. 2010 júniusában sikerült elérni, hogy ideadjanak a felújítás, illetve működtetés fejében egy önkormányzati ingatlan: így jött létre a már három éve működő Holdam udvar. A MINE programjai kapcsán fogalmazódott meg en-

nek a Grundtvig projektnek az ötlete is, amelyhez 11 ország csatlakozott, köztük mi is.

A projekt során saját bevallásuk alapján szervezetileg és emberileg is jelentős változásokon mentek át.

Igen, több felől is érték minket nagyon megható, megerősítő-visszaigazoló élmények. Amikor a projektet elkezdtük, a legtöbb, helyben nagyon aktív önkéntes édesanya csak a mi egészen fiatal anyaközpontunkat ismerte. Ők a projekt révén megismerhettek más országokban akár már 20 éve működő anyaközpontokat is. Ilyen például Stuttgartban a Generációk Háza, ahol saját mini óvoda szerveződik, és kis csoportokra, közösségi munkára épülő tevékenység zajlik. De azt is láthattuk, hogy egy kicsit minden anyaközpont másképp működik, minden csoport, közösség magára is formálja a helyet, maga alakítja ki a rendszerét, és mégis azonos a szemlélet.

Hogyan motiválják a miskolci édesanyákat az anyaközpont életében való aktív részvételre?

Az egyesület által fenntartott anyaközpont egy nyitott közösségi tér: naponta 9-től 4-ig be lehet jönni, lehet pelenkázni, szoptatni, beszélgetni és az itt kialakuló beszélgetésekből számos ötlet születik. *Nemrég indítottunk egy közösségi támogatási rendszert, ahol azok az anyák pályázhatnak saját ötleteikkel, akik szeretnék egy picit projektet megvalósítani*, például varró- vagy főzőtanfolyamot létrehozni. Az anyaközpont egyik alapfeltétele az is, hogy a hely ne függjön attól, hogy van-e alkalmazottunk vagy nincs, ezért van egy önkéntes háziasszonyi rendszerünk:

www.holdam.hu

gyesen, gyeden lévő anyákkal együtt tudjuk fenntartani az udvart úgy, hogy ők a saját gyerekükkel bejönnek ide váltó rendszerben, így nincs szükség külső alkalmazottra. Egy nagy családi, közösségi nappalit lehet elképzelni, külön konyharésszel, ahol akkora a tér, hogy 6-8-10 anya is elfér a gyerekével, és játszanak, beszélgetnek.

Melyek voltak a leginkább inspiráló élmények a projekt során?

Minket a szülés-várandósság témája érdekelt elsősorban, de más területen is kaptunk inspirációt. Például Grazban láttuk a Vörös Sátor Fesztivált, ahol a nőiséghez való viszonyunkkal kapcsolatban és ennek kreatív módon való gondozásának témájában tartottak programokat, és anyyira megtetszett, hogy azóta Miskolcon is minden évben megtartjuk, saját programokkal. Az anyaközpontok működtetéséről és fenntartásáról is sokat tanulhattunk, emellett a lobbieről is, mert társadalmi jelentősége van az anyák aktivizálásának. Mi a nálunk is fiatalabb anyaközpontoknak jelenthettünk példát: olyan partnereknek, ahol az anyaközpontnak még nincs helye, fenntartott saját helyisége, így még nem napi szintű a tevékenységük. Ők arról tanulhattak tőlünk, hogy mit lehet tenni helyi szinten azért, hogy ezt a kezdeményezést az önkormányzat támogassa. Bulgáriában is jártunk, roma anyaközpontokban, ott láttuk annak a fontosságát, hogy a hátrányosabb helyzetű nőknek is legyen hasonló lehetőségük, hogy ők is összejárhassanak, erőt tudjanak méríteni a közös alkalmakból. Elkezdtünk tudatosan foglalkozni azzal is, hogy hogyan lehet egy önszerveződött női csoportból egy saját teret fenntartó, működtető szervezetté válni, ami megtartja a közösségi alapokat, erre ki-

dolgozni magunknak egy módszertant. Egy svájci projekt keretében több terepen is dolgozunk, olyan kismamaházban, ahol hajlék nélkül maradt anyák élnek, Németországban és Hollandiában pedig sok anyaközpont működik bevándorlóknak, ilyen mintákat is láttunk. Az ilyen tapasztalatok után többen is jöttünk haza olyan érzéssel, hogy nemcsak magunkért, hanem a szociális alapon rászorulóknak is tennünk kell. Így nem szolgáltatási, hanem közösségfejlesztő céllal járunk lassan 2 éve ilyen terepekre is.

Van-e kijelölt irányvonal, amerre fejlődni szeretnének, amit el szeretnének érni az anyaközpont segítségével?

Van egy szervezetfejlesztési tervünk a projekteknek köszönhetően, de azt gondolom, hogy amellett, hogy munkavállalókká váltunk, továbbra is anyák maradtunk, és ez folyamatosan hozza magával az új helyzeteket. Az anyaközpont tágulhat a gyermekeink növekedésével, egyszer pedig nagymamák is leszünk, és ezek az élethelyzetek biztosan be fogják hozni a saját személyesség élményeit a közösségi életünkbe is. Figyelnünk kell arra, hogy ilyen szempontból mit hoz elénk az élet: például most éppen azt, hogy *mivel egyre több egyedülálló szülő van, mi is az egyedülálló anyák felé fordulunk*. Az anyák jelzik, hogy mit szeretnének, ezért nem tűzünk ki vezetőségi szinten nagyon erős irányvonalakat, hanem ezt mindig az a célcsoport határozza meg, akik minden nap bejárnak az anyaközpontba. Ezért is van közösségi támogatási rendszerünk, hogy az ötleteiket véghezvihessék együtt: nekünk az a feladatunk, hogy erre a forrást és a lehetőségeket megteremtjük.

TILLY ESZTER